

Korset och Kronan

Nr 41/2021

Jesus säger: Håll fast vid
det du har så att ingen
kommer och tar din krona
(Upp. 3:11)

Kristen etik (16)

I ”Korset och Kronan” (39) behandlades frågan om liv och död. Gud värnar särskilt om vårt liv, som är den andliga nådetid då Gud vill skänka oss sin frälsning genom Jesus Kristus. Men djävulen har lockat oss till synd. Genom syndafallet kom döden över alla människor. Det är inte bara den kroppsliga döden det gäller, utan också den andliga och eviga döden. Därför hör det till den kristna etiken att vi skall vara ivriga att förkunna frälsningens ord för alla människor.

Vi skall då använda både lag och evangelium. Det är ett allvarligt fel om vi bara går ut och säger till var och en: ”Jesus älskar dig”. Gud visar i Bibeln tydligt att vi först skall förkunna lagens ord om syndens allvar. Människan är av naturen under Guds vrede på grund av synden. Hon måste om-vända sig och bekänna sin synd. Den eviga förtappel-sen är straffet för vår

Ordet om korset är en
dårskap för dem som går
förlorade, men för oss som
blir frälsta är det en Guds
kraft (1 Kor. 1:18)

Den gode herden
leder sina får (Joh. 10)

synd och otro. Om inte detta förkunnas blir evangelium en andligen falsk huvud-kudde att sova på.

Evangelium om Jesus Kristus skall därför först förkunnas för de människor som är bekymrade för sin synd och fruktar Guds dom. När människan så får höra det glada budskapet om att Jesus har dött för alla hennes synder och att Kristi rättfärdighet skänks oss gratis och för intet genom ordet och dopet verkar *den helige Ande* tron i syndarens hjärta.

Till den kristna etiken om liv och död hör därför framför allt att vi som krist-na skall vara angelägna om den kristna missionen. Kristi befallning till sin kyrka är att vi skall gå ut i hela världen och göra alla folk till lärjungar genom att döpa dem i Faderns, Sonens och den helige Andes namn och lära dem att hålla allt vad Jesus har befallt (Matt. 28:18-20).

Denna befallning grundar sig på att Kristus har *all makt i himlen och på jorden* (v. 18). Därför kallar den kristna kyrkan präster som offentligt skall förkunna Guds ord och förvalta sakramenten. Men varje kristen har också befallningen att vittna om sin tro i det s.k. allmänna prästadömet.

Petrus skriver:

Ni är ett utvalt släkte, ett kungligt prästerskap, ett heligt folk, ett Guds eget folk för att förkunna hans härliga gärningar han som har kallat er från mörkret till sitt underbara ljus. (1 Petr. 2:5, 9)

Och längre fram säger Petrus: *Herren Kristus ska ni hålla helig i era hjärtan. Var ständigt beredda att svara var och en som ber er förklara det hopp ni har. Men gör det ödmjukt, med respekt och ett rent samvete, så att de som talar illa om ert goda levnadssätt i Kristus får skämmas för sitt förtal (1 Petr. 3:15f).*

Gud vill alltså att varje kristen, man och kvinna, skall tro och leva så att det kristna vittnesbördet går ut till vår nästa, i vår omvärld, i mission och evangelisation. Därför hör det till den grundläggande etiken att vi framför allt är måna om vår nästas andliga väl.

Om en kristen får bekymmer bör han alltid ta kontakt med sin präst. Själavården är prästens uppdrag från Herren. Han är satt att vaka över de kristnas själar. Först och främst är det till Kristus vi skall vända oss, som Petrus skriver: *Ni var som vilsna får, men nu har ni vänt om till era sjäalars herde och vårdare (1 Petr. 2:15).* Han är överherden. Men under sig har han sina kallade tjänare i ämbetet. Därför uppmanas vi att vända oss till deras själavård: *Lyd era ledare och rätta er efter dem, för de vakar över era själar och ska avlägga räkenskap. Låt dem göra det med glädje och inte suckande, för det skulle inte vara lyckligt för er. (Hebr. 13:17).*

Om en kristen blir allvarligt sjuk eller står inför döden bör prästen alltid tillkallas. Han ger då den rätta andliga trösten och bör också om möjligt ge den sjuke *nattvardens* tröst.

Inför döden behöver vi alla bekänna våra synder och särskilt få höra *avlösningens* ord och blir tröstade med *Kristi kropp och blod* som en säker förvisning om det eviga livet. Detta är ju som man brukade säga i fornkyrkan *odödlighetens läkemedel*.

Men nattvarden är verkligen avsedd att brukas under hela det kristna livet. Därför säger också Jesus i instiftelseorden: *Så ofta som ni gör detta...*

Det femte budet

Idag ifrågasätts mer och mer den naturliga lagen och den kristna etiken. Det är därför särskilt viktigt att man betonar att redan den naturliga lagen förbjuder oss att döda eller skada vår nästa. Luther säger i förklaringen till det femte budet: *Vi ska frukta och älska Gud så att vi inte skadar vår nästa till kroppen eller gör honom illa på annat sätt. Vi ska istället hjälpa honom med allt han behöver (Ex-luth. katekes 2016, s. 57).*

I vår katekesförklaring räknas följande viktiga punkter upp.

1. Gud förbjuder oss att ta livet av en människa (mord) eller att ta vårt eget liv (självmod). (1 Mos. 9:6, Matt. 26:52 m.fl.)

Not: Aktiv dödshjälp (eutanas) liksom abort av foster strider mot Guds bud. Människan blir till omedelbart genom befruktningen (konceptionen). Preventivmedel som förstör ett befruktat ägg är detsamma som abort.

2. Gud förbjuder oss att skada vår nästa till kroppen. Vi får inte göra eller säga något ont mot honom. Sådant kan förkorta hans liv eller göra honom olycklig. (Rom. 12:19).

3. Gud förbjuder oss att i vårt hjärta ha känslor av vrede eller hat mot vår nästa (1 Joh. 3:15, Matt. 15:19, Ef. 4:26, Apg. 7:54, 1 Mos. 4:5-7).

4. Gud begär av oss i femte budet att vi ska hjälpa vår nästa i all fara och när han behöver det (Rom. 12:20. Luk. 10:33ff).

5. Gud begär av oss att vi ska vara barmhärtiga, vänliga och förlåtande mot vår nästa (Matt. 5:5, 7, 9, 5:25, 6:15, 8:5-13, Ef. 4:32, 1 Mos. 45:1-16).

I dessa katekesord förenas både den naturliga lagen och Jesu förklaring att lagen också gäller vårt hjärtas innersta sinnelag. Om vi i hjärtat hatar vår nästa leder det inte till något borgerligt straff så länge vi inte utför någon ond gärning. Men *inför Gud* är även hjärtats avund, hårdhet, förbittring och hat en svår synd som leder till Guds förbannelse om vi inte bekänner vår synd och flyr till evangelium.

Det som utlöser de yttre onda gärningarna som våld, misshandel, förtal och mord är just hjärtats vrede och hat. När vi människor blir osams säger och gör vi ofta saker som vi efteråt bittert får ångra. Till detta hör också *egoismen och avundsjukan* som gör att vi går och tänker onda tankar om vår nästa. Vi skvallrar och sprider elaka rykten och snart kan en oskyldig person bli utsatt för riktigt otäcka och hemska drev i media. Många har under en sådan fruktansvärd press begått självmord.

Till både den allmänna och kristna etiken hör att man inte får ta varken sitt eget eller andras liv även om man är utsatt för lidanden och prövningar. Detta kan bli mycket svårt i vissa situationer, t.ex. i svåra sjukdomar. Många propagerar då för uppfattningen att varje människa skulle ha rätt att ta sitt eget liv och att detta också skall få utföras andra om personen önskar detta. Detta är ett återfall i gamla tiders hedendom.

Redan den naturliga lagen gör det tydligt att detta måste vara fel. Om inte människolivet skyddas kommer människovärdet att snabbt urholkas. Bara de starka, förvärvsarbetande och framgångsrika räknas som fullvärdiga. Personer som på olika sätt är svaga och behövande föraktas och får inte den hjälp de behöver. I ett sådant samhälle värnar man inte om ofödda barn, personer med svåra handikapp och sjukdomar, fattiga och utslagna, gamla, svaga och orkeslösa människor.

Dödshjälp (eutanasi) är med rätta förbjuden. Men även som kristna måste vi medge att det är en skillnad mellan s.k. aktiv och passiv dödshjälp. När en människa blir svårt sjuk sätter man in olika behandlingar. Man försöker lindra smärtor så gott man kan. Men ingen kan rå på döden som alltid kommer. När det står klart att medicinska åtgärder inte längre hjälper måste människan få möjlighet att dö på ett värdigt sätt. Den döende måste få möjlighet att säga farväl till anhöriga och

att få lyssna till Bibelns tröst. I många svåra fall är detta tyvärr inte möjligt.

I den kristna kyrkan har man aldrig hävdats att alla till buds stående medel måste sättas in för att om möjligt förlänga livet på en döende människa. Man har gjort vad som anses rimligt men sedan samlats kring den döende i bön och stillhet och så inväntat döden.

När i vår tid respiratorer kan hålla en hjärndöd människa vid organiskt liv under lång tid måste detta i vissa fall anses vara en situation då de anhöriga har rätt att efter kontakt med ansvarig läkare och konstaterad hjärndöd avbryta behandlingen. Det är då inte fråga om aktiv dödshjälp (eutanasi) utan om att inte längre sätta in vidare, verkningslösa åtgärder.

Frågan om evigt liv

Idag försöker somliga finna vägar att på något sätt övervinna döden. Man laborerar med att frysa ner den döda kroppen i hopp om att vetenskapen i framtiden skall kunna ge oss ett betydligt längre eller till och med evigt liv på jorden.

De flesta förstår nog att detta är ett fåfångt hopp. Döden kommer att drabba alla människor. Döden är inte något naturligt, säger Bibeln, utan Guds straff för synden. Därför är enda vägen till evigt liv att vi tar emot Bibelns budskap om frälsningen genom Jesus Kristus.

Aposteln Paulus skriver:

För mig är livet Kristus och döden en vinst (Fil. 1:21). Eftersom döden kom genom en människa, kom också de dödas uppståndelse genom en människa. Liksom alla dör i Adam, så ska också alla göras levande i Kristus. Men var och en i sin ordning: Kristus som förstlingen och därefter, när han kommer, de som tillhör honom. Sedan kommer slutet, när han överlämnar riket åt Gud Fadern sedan han gjort slut på varje välde, varje makt och kraft (1 Kor. 15:21-24)

* * *

Forts. i nästa nr.